

अनाहूतोपि स्वक्षेमार्थं अप्रार्थितोपि वारयेयं द्यूतं अंतर्यामित्वेन कथापक्षे त्वजुरेवार्थः ॥ २ ॥ बहिर्यामित्वेनापि द्यूतवारणोपायमाह भीष्मेति द्वाभ्यां ॥ ३ ॥ राजेंद्रधृतराष्ट्रतव पुत्राणां द्यूतेन अलं इति वैचित्रवीर्या
दीन्प्रतित्वन्निमित्तं हे प्रभो युधिष्ठिर अहंतत्र द्यूते दोषान् अचक्षं व्यक्तं कथितवान्स्यामिति संबंधः ॥ ४ ॥ वीरसेनसुतः नलः यैः अक्षैरिति शेषः ॥ ५ ॥ सातत्यं अविच्छेदं प्रसंगस्य द्यूतक्रीडायाः हीयमानोपि जयाशया
पुनः पुनर्दीव्यत्वेत्यर्थः ॥ ६ ॥ कामः रागः ॥ ७ ॥ वक्तव्यं अधिगंतव्यं ज्ञातव्यं गत्यर्थस्य वजेरिदं रूपं वचेरेव वार्थांतरं ॥ ८ ॥ तदेवाह एकाहादिति व्यसनं राज्यभ्रंशादि अर्थानां धर्मार्थकामानां पुमर्थानां ॥
११ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ अपनीतेन अन्यायेन दुरोदरान् द्यूतकारान् ॥ १३ ॥ आनर्त्तेषु आसमंतान् नर्त्तयंति तेषु धीविलासेषु पक्षदेशविशेषेषु ॥ १४ ॥ कथांतरमवतारयितुं कथापक्षमेवानुसरति सोहमि
आगच्छेयमहं द्यूतमनाहूतोपि कौरवैः ॥ आं विकेयेन दुर्द्धराज्ञादुर्योधनेन च ॥ वारयेयमहं द्यूतं बहून् दोषान्प्रदर्शयन् ॥ २ ॥ भीष्मद्रोणौ समानाव्यरूपं बाह्वीक
मेव च ॥ वैचित्रवीर्यं राजानमलं द्यूतेन कौरव ॥ ३ ॥ पुत्राणां तव राजेंद्र त्वन्निमित्तमिति प्रभो ॥ तत्राचक्षमहं दोषान् यैर्भवान् व्यतिरोपितः ॥ ४ ॥ वीरसेनसुतो
यैस्तुराज्यात्प्रभंशितः पुरा ॥ अतर्कितविनाशश्च देवनेन विशांपते ॥ ५ ॥ सातत्यं च प्रसंगस्य वर्णयेयं यथातथं ॥ ६ ॥ स्त्रियोक्षामृगयापानमेतत्कामसमुत्थितं ॥
दुःखं च तुष्टयं प्रोक्तं यैर्नरो भ्रश्यते श्रियः ॥ ७ ॥ तत्र सर्वत्र वक्तव्यं मन्यंते शास्त्रकोविदाः ॥ विशेषतश्च वक्तव्यं द्यूते पश्यंति तद्विदः ॥ ८ ॥ एकाहाद्रव्यनाशोत्रध्रुवं व्य
सनमेव च ॥ अभुक्तनाशश्चार्थानां वाक्पारुष्यं च केवलं ॥ ९ ॥ एतच्चान्यच्च कौरव्यप्रसंगिकटुकोदयं ॥ द्यूते ब्रूयां महाबाहो समासाद्यां विकासुतं ॥ १० ॥ एव
मुक्तो यदि मया गृहीयाद्वचनं मम ॥ अनामयं स्याद्धर्मश्च कुरूणां कुरुवर्द्धन ॥ ११ ॥ न चेत्सममराजेंद्र गृहीयान्मधुरं वचः ॥ पथ्यं च भरत श्रेष्ठ निगृहीयां वलेन
तं ॥ १२ ॥ अथैनमपनीतेन सुहृदो नाम दुर्हृदः ॥ सभासदो नुवर्त्तेरंस्तांश्च हन्यां दुरोदरान् ॥ १३ ॥ असान्निध्यं तु कौरव्यममानर्त्तेष्वभूत्तदा ॥ येनेदं व्यसनं प्राप्ताभ
वंतो द्यूतकारितं ॥ १४ ॥ सोहमेत्यकुरुश्रेष्ठ द्वारकापांडुनंदन ॥ अश्रौषंत्वां व्यसनिनं युयुधानाद्यथातथं ॥ १५ ॥ श्रुत्वैव चाहं राजेंद्र परमोद्विग्नमानसः ॥ तूर्णमभ्याग
तोस्मि त्वां द्रष्टुकामो विशांपते ॥ १६ ॥ अहो रुच्छ्रमनुप्राप्ताः सर्वे स्म भरतर्षभ ॥ सोहंत्वां व्यसने मग्नं पश्यामि सहसोदरैः ॥ १७ ॥ इ० म० भा० आ० प० अर्जु० प० वा
सुदेववाक्ये त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥ ॥ १४ ॥ युधिष्ठिर उवाच असान्निध्यं कथं कृणतवासीदृष्णिनंदन ॥ क्वचासीद्विप्रवासस्ते किंचाकार्षीः प्रवासतः ॥ १५ ॥
त्यादिना एत्य आगत्य युयुधानात्सात्यकेः ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ इत्यारण्यके पर्वणि नैलकंठीये भारतभावदीपे त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥ ॥ १४ ॥ असान्निध्यमिति अत्र संक्षेपविस्ताराभ्यां सौभवा उपपा
ख्यायते तस्य तात्पर्यं संसारसागरमध्ये द्वारकाख्ये स्थूलसूक्ष्मदेहद्वयरूपे क्षेत्रे विस्मरणरूपाद्भगवदसंनिधानात्कामगमननोरथाख्यं सौभमारुह्यागतेन शाल्वाख्येन महामोहेन शोकात्सैरुपद्रुते सति प्रद्युम्नादिस्वरू
पायज्ञादयो धर्मास्ति वारयितुं क्षमा अभूवन् ततो हंचित्तद्वारकामेत्यचिदात्मानं मामधिक्षिपंतं शाल्वमोहमहं ब्रह्मविद्यास्त्रेण हतवान् तत्पुत्रं च मनोरथसौभं पातितवानिति एवमेव युद्धादिरूपकेण सर्वत्राख्यायिकाता
त्पर्यमुन्नेयं तथा च श्रुतिः द्वाहाह प्रजापत्या देवाश्चासुराश्चेत्यादिना देवासुरशब्दैः शमकामादीन् विवक्षित्वा तदुद्धरूपकेणाध्यात्मिकमर्थं निरूपयति तद्विहापि ज्ञेयं श्रुत्यनुसारित्वाद्भारतस्मृतेः ॥ १ ॥